INSPIRAATIOTA KATSOMUS-KASVATUKSEEN

KOKEMUKSIA HELSINKILÄISEN PÄIVÄKODIN ARJESTA

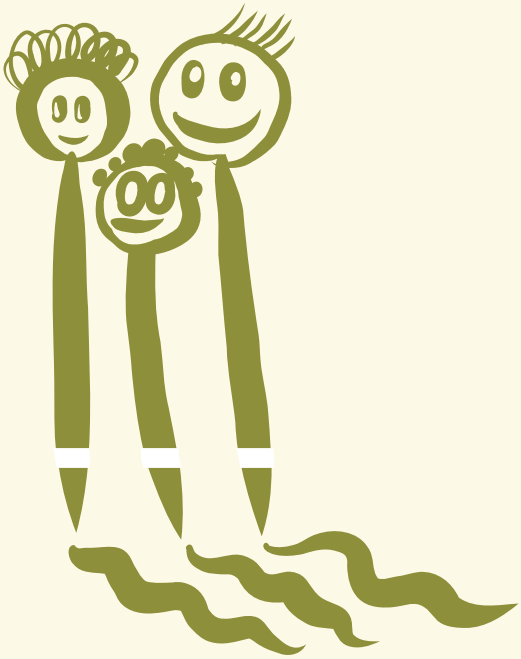

PAULA PARVIAINEN

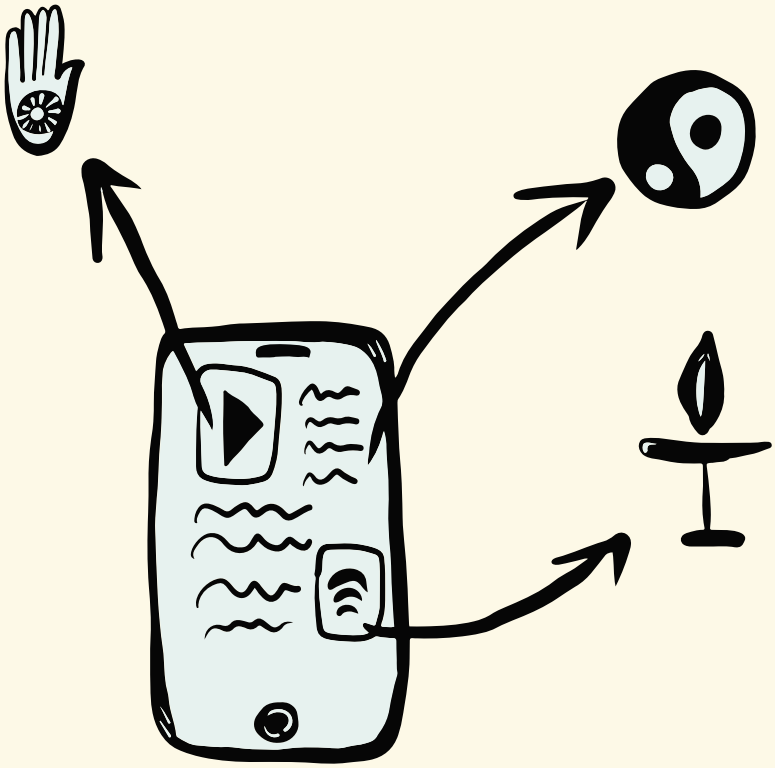

COPYRIGHT: PAULA PARVIAINEN JA
KULTTUURI- JA USKONTOFOORUMI FOKUS RY

KUVITUKSET: PIIA KETO
VALOKUVAT: PAULA PARVIAINEN
TAITTO: ANNIKA POHJANEN
ISBN: 978-952-65655-1-4

ESIPUHE

Tervetuloa tutustumaan helsinkiläisen päiväkodin moninaisia katsomuksia hyödyntävään arkeen!

Tällä esittelyllä haluan tarjota konkreettisia esimerkkejä siitä, kuinka saisimme katsomuskasvatuksen osaksi varhaiskasvatuksen arkea. Lisäksi haluan rohkaista jokaista lukijaa hyödyntämään työyhteisön kasvattajien osaamista ja katsomuksellista taustaa, sekä muistuttaa, että aivan jokaisella perheellä on oma katsomuksensa, josta keskusteleminen on varhaiskasvatuksen opettajan velvollisuus ja voimavara. Perheen oman katsomuksen lisäksi on myös esimerkiksi jaettuja arvoja ja meitä yhdistävää kulttuuriperintöä. Katsomukset siis myös yhdistävät meitä ja erilaisten katsomusten avulla voidaan ottaa keskusteluun muun muassa jaettuja kokemuksia.

Tärkeänä näkökulmana pidän sitä, että katsomuksellista toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan läpi toimintakauden. Lasten aloitteisiin, pohdintoihin, kysymyksiin tai leikin havainnoinnista nousseisiin teemoihin on syytä tarttua myös katsomuskasvatuksen kohdalla. Jos nämä teemat eivät kumpua lasten aloitteesta, on meillä kasvattajilla tärkeä rooli lapsen ajatusmaailman ja kokemusmaailman laajentamisessa. Tämän tärkeän kestävän tulevaisuuden toiminnan ei tulisi näkyä vain muutaman kerran vuodessa päiväkodin yhteisiä moninaisia juhlia vietettäessä. On myös hyvä tiedostaa, että moninaisuuden näkyväksi tekeminen ei itsessään ole katsomuskasvatusta, toki osa sitä.

Katsomuskasvatuksessa tutkitaan rohkeasti uskontoja, maailmankatsomuksia ja uskonnottomuutta. Olemme ehkä saattaneet tottua varhaiskasvatuksessa poistamaan moninaisuutta esiin tuovasta toiminnastamme uskontoon viittaavat elementit. Emme toki harjoita uskonnon opetusta edelleenkään, mutta esim. katsomuksiin liittyvä sanasto, katsomuksellisissa kohteissa vierailu ja katsomuksellisten tapojen pohtiminen yhdessä on osa varhaiskasvatuksen arkea.

Toivonkin, että tämän esittelyn innoittamana löytäisit omalle ryhmällesi sopivia tapoja toteuttaa monipuolista katsomuskasvatusta. Lisäksi toivon, että nämä muutamat esimerkit innostavat teitä osaavia kasvattajia luomaan uusia tapoja vahvistaa lasten uteliaisuutta, ymmärrystä ja hyväksyntää katsomuksia pursuavaa maailmaa kohtaan.

Helsingissä 27.1.2026
Varhaiskasvatuksen opettaja Paula Parviainen

SISÄLLYSLUETTELO

Miten pääsin alkuun? 2
Pasilan moskeijassa tutustumassa 3
Uspenskin katedraalilla tutustumassa 4
Tuomiokirkkoon tutustumassa 5
Helinä Rautavaaran museolla 6
Krishna-temppelillä tutustumassa 7
Tunnuksettomat retkikohteet 8
Moninaiset juhlat osana oppimisen alueita 9
- 1. Hindujen Durga Puja -juhla 9
- 2. Lucian päivä 10
- 3. Joulunajan juhlat maailmalla 11
- 4. Kekri 12
- 5. Kiinalainen Kuujuhla 13
- 6. Diwali eli intialainen valon juhla 14
- 7. Loppiainen ja kolmen kuninkaan juhla 15

Ideoita lattiakuvatyöskentelyyn 16
- 1. Teemana kuu 16
- 2. Teemana vesistöjen hyvinvointi 17
- 3. Teemana tähdet ja pimeys 18

Arjen tarjoamat mahdollisuudet 19
- Nimi ryhmän pehmolelulle 19
- Puun muistelu 20
- Palikkaleikki laajenee 21
- Ruokapöytäkeskustelu laajenee 22

Vinkkejä 23
- Joulukalenteri ja ramadan kalenteri 23
- Amuletit: onnea, rohkeutta, voimaa ja suojelua 24
- Venyttelysatu 25
- Kestävän tulevaisuuden ketut 26

MITEN PÄÄSIN ALKUUN?

Aloitan tarjoamalla muutaman esimerkin vierailukohteista. Useat kohteet ovat maksuttomia lapsiryhmille ja heidän kasvattajilleen. Muista varmistaa tämän hetken tiedot nettisivuilta ja ole rohkeasti yhteydessä, jos et löydä tietoa!

Esimerkkejä mahdollisista kohteista pääkaupunkiseudulla:

- **Lähikirkot**
  - Kysy rohkeasti tutustumiskäynnin mahdollisuutta
  - Esimerkiksi Oulunkylän seurakunnan pappi on järjestänyt pyynnöstäni tutustumisen Maunulan kirkkoon ja tästä pyynnöstä inspiroituneena tarjonnut myöhemmin lähialueen päiväkodeille mahdollisuuksia alueen kirkkoihin tutustumiseen
- **Tuomiokirkko**
  - Omatoiminen käynti, ilmoita tulosta
- **Uspenskin Katedraali**
  - Sovi käynnistä, pieni esittely mahdollinen
- **Temppelinaukion kirkko**
  - Omatoiminen käynti maksuton, opastus maksullinen
- **Pasilan Moskeija**
  - Sovi käynnistä, maksuton toiminnallinen opastus saatavilla
- **Helinä Rautavaaran museo**
  - Vaihtelevia näyttelyitä ja työpajoja

MILLAISIA KOHTEITA SINUN ALUEELTASI LÖYTYY?

PASILAN MOSKEIJASSA TUTUSTUMASSA

Pasilan moskeija tarjoaa opastetun toiminnallisen kierroksen tiloihin. Kierrokseen sisältyy esim.

- Rukouspesun esittely
- Koraanikoulun arabiankielisiä kirjaimia
- Koraanin kiemuraisten kirjaimien tarkastelua ja pieni pätkä arabian kielellä luettuna
- Kokolattiamatolla päällystetyn rukoustilan tutkiminen vapaasti liikkuen

KIERROKSEN AIKANA OPPAALTA KANNATTAA ROHKEASTI KYSELLÄ, KOSKA JOKAINEN OPASTAA OMALLA TYYLILLÄÄN! JOKAINEN OPAS ON AINA OLLUT YHTEISTYÖHALUINEN.

USPENSKIN KATEDRAALILLA TUTUSTUMASSA

Uspenskin katedraali tarjosi meille pienen kysymyksiin ja kiinnostuksen kohteisiin vastaavan esittelykierroksen. Kyselkää rohkeasti kierrosta vetävältä henkilöltä!

Katedraali on näyttävä kohde ja se sisältää paljon pieniä yksityiskohtia, joita voi tutkia ja ihastella. Katseltavaa ja tutkittavaa löytyy niin sisä- kuin ulkopuoleltakin.

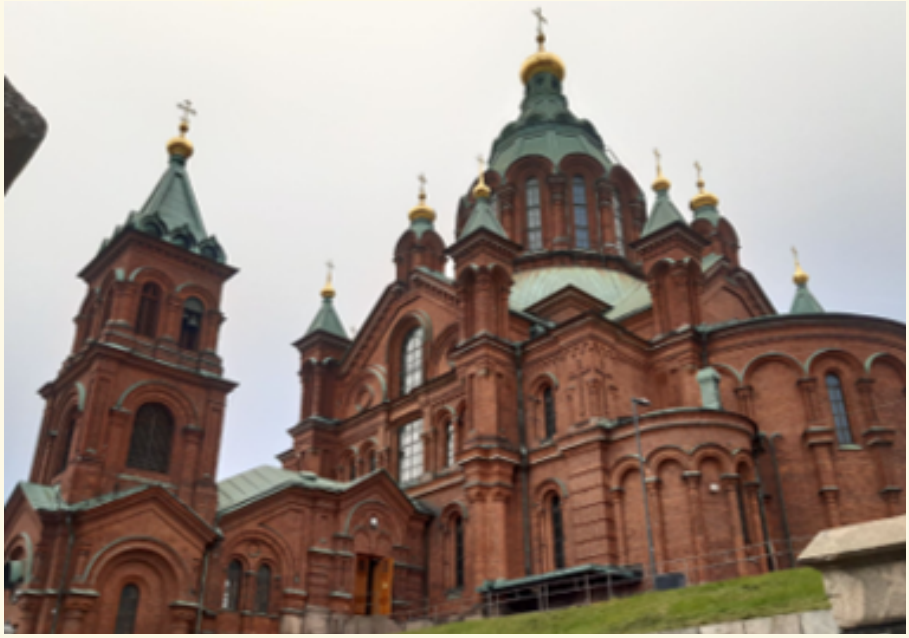

TUOMIOKIRKKOON TUTUSTUMASSA

Omat käyntikertani ovat olleet näyttelyiden aikaan. Vuonna 2024 kirkon keskellä komeili maapallo ja seuraavana vuonna Mars.

Omatoimikierroksella

- katselimme isoja urkuja
- keskustelimme alttarialueesta
- selasimme virsikirjoja
- kurkistelimme parvelta kirkkoa
- teimme rappujumppaa
- ihastelimme valkoisen ja kullan väristä ulkopuolta

HELINÄ RAUTAVAARAN MUSEOLLA

Helinä Rautavaaran museo tarjosi meille opastetun toiminnallisen kierroksen. Tarkastelimme muutamia eri katsomuksia ja kulttuureita.

Kävimme kokemuksellisia keskusteluja aiheista:

- Kiitoksen tärkeys
- Sadon ja ruoan arvostaminen (Kuva: luonnonuskontoihin perustuva tarina)
- Mikä on sinulle elämässä tärkeää?
- Hindujen Durga Puja juhla (kuva: Durga puja alttarista)

KOKEMUKSELLISET KESKUSTELUT SIIRTYIVÄT MUKANAMME RYHMÄMME ARKEEN

KRISHNA-TEMPPELILLÄ TUTUSTUMASSA

Malmilla sijaitsevan Krishna temppeli vierailu onnistui erityisjärjestelyillä, rohkeasti yhteyttä ottaen. Kuvassa pyhät basilikat ja munkin pitämä seremonia, johon saimme osallistua itsekin soittimia soittaen.

KANNATTI KYSYÄ!

TUNNUKSETTOMAT RETKIKOHTEET

Muista huomioida myös tunnuksettomat retkikohteet! Etsikää esimerkiksi paikkoja, joissa voi hiljentyä, olla, rauhoittua, hengähtää. Samalla voit tukea lapsen luontoyhteyden syntymistä esimerkiksi kallioiden, metsän ja meren avulla. Hyödynnä kaikkia aisteja. Kuuntele, kosketa, haista ja maista! Runot ja musiikki toimivat hyvin!

Oheisessa kuvassa olemme ryhmäni kanssa aistimassa lähimetsää. Tunnustelemme allamme olevia puunjuuria, käpyjä ja kohmeista maata. Haistelemme kylmää metsää ja kuuntelemme tuulen huminaa, rapinaa ja kaukaista liikekenteen ääntä. Luin myös runoja kirjasta "Maailmanpyörässä".

- Paina poski vasten puunrunkoa
- Kosketa paljaalla kädellä kylmää kalliota
- Silitä sammalta
- Muovaile luonnon savea
- Sulje silmät
- Hengitä syvään

MONINAISET JUHLAT OSANA MONIPUOLISIA OPPIMISEN ALUEITA

Jaan seuraavaksi muutaman idean siitä, kuinka eri katsomusten juhlat saadaan osaksi monipuolisia oppimisen alueita.

1. HINDUJEN DURGA PUJA -JUHLA

Tarinallisuus:
Kymmenkätinen jumalatar, joka taisteli pahuutta vastaan tiikerillä ratsastaen
Huomioitavaa, että kyseessä on voimakas naishahmo!

Matemaattiset taidot:
Lasketaan patsaskuvan käsiä, joka näimme Helinä Rautavaaran museolla (voit tulostaa kuvan verkosta, joissain kuvissa kahdeksan, joissain kymmenen kättä)

Tutkitaan:
Mikä on alttari?

Mielikuvituksen mahti:
Mihin pystyisimmekään jos meillä olisi kymmenen kättä?
ilmaisten näytellen, kuvallisella ilmaisulla tai sadutuksena

2. LUCIAN PÄIVÄ

Tasapainoilua kynttiläkulkueessa

- liiku-stop, musiikkina Sankta Lucia
- haastetta saa laittamalla pään päälle frisbeen tai hernepussin

Loppurentoutus

- leivoimme kavereista Lucia-pullaa

JUHLITAAN JUMPATEN!

3. JOULUNAJAN JUHLAT MAAILMALLA

Tutustuimme perinteisen suomalaisten jouluperinteidemme lisäksi joulukuun juhliin maailmalla:

- Laitoimme Sinterglasin hevoselle ruokaa kenkiin toivoen, että hän ehtii Espanjasta Hollannin kautta Suomeen juhlapäivänään (5.12.) tuomaan ruokkijoille yllätykset.
- Laskimme, kuinka monta kynttilää juutalaisen Hanukka-juhlassa keskeisessä kynttelikössä on. Kynttelikkö on 8-haarainen, mutta saimme laskettua yhdeksän kynttilää. Yhdeksäs onkin sytytykseen käytettävä kynttilä! Dreidel hyrrä innosti meitä testailemaan hyrrän tekniikkaa.

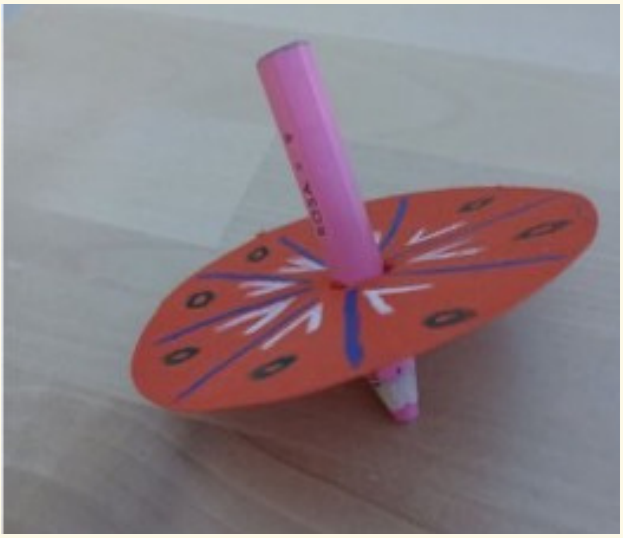

4. KEKRI

Käytetään luonnonmateriaaleja

- Lapset rakensivat luonnon materiaalaista kekri-perinteisiin kuuluvan kekripukkikokon metsässä.

Maistellaan luonnon antimia

- Kuljimme toisia ryhmiä tervehtien kekripukki naamareihin pukeutuneena, sekä maistelimme sadonkurjuun antimia.

VANHOILLA PERINTEILLÄ ON USEIN VAHVA YHTEYS LUONTOON

5. KIINALAINEN KUUJUHLA

Varjoteatteri

- Esitimme varjoteatterina juhlan taustatarinan kymmenestä auringosta ja kuuhun leijuneesta vaimosta. Lyhyt kuvaus tarinasta löytyy Wikipediasta. Kirjastosta on myös saatavilla Ling Leen ja Eric Leen kirjoittama englannin ja kiinan kielinen kirja “The legend of chang’e” .

Matemaattiset taidot

- laskimme alas ammuttuja aurinkoja 10, 9, 8, 7, 6, 5...

Kuvakollaasi

- Maalasimme yhteistyönä kuun
- Tutustuimme printattujen kuvien avulla juhlan perinteisiin
- Tutustuimme kiinan kielisiin aakkosiin, väri harmaa=灰 huī

LISÄÄ VINKKEJÄ KUU-TEEMAAN SAAT LATTIAKUVIEN HYÖDYNTÄMISESTÄ KERTOVASTA KOHDASTA!

6. DIWALI ELI INTIALAINEN VALON JUHLA

Taiteellinen ilmaisu

- Teimme lasten kanssa Rangoleja eli onnen ja ilon tuojia, pahuuden karkottajia. Materiaalina käytimme esimerkiksi helmiä ja palikoita.

Matemaattinen hahmottaminen

- Rangolien teossa lapset ovat päässeet ilmaisemaan taiteellista näkemystään värien ja symmetrian kautta, mutta samalla harjaannuttamaan matemaattista hahmottamistaan muotojen ja sarjoittamisen keinoin

7. LOPPIAINEN JA KOLMEN KUNINKAAN JUHLA

Näytelmällinen ja kokemuksellinen tutkiminen

- Katsoimme kuvia älyruudulta loppiaisen vietosta Espanjassa. Kuvissa oli esimerkiksi kuninkaita ratsastamassa kameleilla merenrannalla.
- Tämän jälkeen lapset pääsivät vuorotellen näyttelemään kolmen kuninkaan juhlan kameleilla ratsastavia tietäjiä. Muut ryhmän lapset tekivät kuninkaille tervetuloseremonian, johon kuului kolme hurraa huutoa, aplodit ja tervetuloa huudahdukset.

IDEOITA LATTIAKUVATYÖSKENTELYYN

Tutustuin lattiakuvatyöskentelyyn Helsingin yliopiston katsomuskasvatuksen kurssilla ja olen sen jälkeen soveltanut sitä monissa erilaissa teemoissa. Kun teemoja käsitellään esimerkiksi taiteen, tutkimisen ja tarinoiden kautta on luontevaa ottaa mukaan myös katsomusten näkökulma.

1. TEEMANA KUU

Tässä teemassa yhdistimme tiedettä, tarinoita, taidetta ja katsomuksia.

Työskentelyn eteneminen lyhyesti:

- Aluksi: iso musta kangas ja kartonki
- Kuun synty: yhdistimme kuun palaset keskelle kartonkia
- Yö/Pimeys: Kerro miksi pimeys pelottaa ja lisää helmi
- Kuu: Kerro mitä tiedät kuusta ja lisää tähtitarra
- Paperinukeilla näytelty kiinalaisen kuujuhlan tarina
- Keskustelu: Kuukalenteri ennen kuukausikalenteria (edelleen esim. Islaminuskon juhlapyhät lasketaan kuukalenterin mukaan)
- Keskustelu ja kuva tabletilta: Ihminen ja robotit kuun pinnalla
- Kuu loruissa/runoissa: Aurinko aurinko lettuja paistaa, sekä tekoälyn luoma kuuruno

2. TEEMANA VESISTÖJEN HYVINVOINTI

Tässä teemassa aloitimme tyhjällä sinisellä kankaalla. Seuraavaksi lapset saivat lisäillä merikasveja ja aiemmin askarreltuja kalojaan. Kalan asettaessaan pyysin heitä kertomaan miksi heidän mielestään vesistöt ovat tärkeitä.

Liikakalastusta käsittelimme laulamalla Salaisuuden kala laulua ja pyydystämällä kaloja niin, että lopuksi jäi vain yksi kala. Onneksi kalat pikkuhiljaa lisääntyivät, kun kalastusta vähennettiin.

Seuraavaksi pyysin lapsia hetkeksi kääntymään poispäin ja lisäsin lattiakuvaan roskia. Osassa kuvista oli mereneläviä tarttuneena roskiin ja myös rantaa siivoavia vapaaehtoisia. Syntyi paljon empaattista keskustelua ja löytyi innokkaita meren siivoajia.

Seuraavaksi otin esiin laivan ja kerroin lyhyesti tarinan Nooasta, tulvasta ja eläinten pelastamisesta. Nooan arkki esiintyy monien katsomusten kertomuksissa ja sopii hyvin teeman käsittelyyn, kun keskustellaan merenpinnan noususta ja maapallon lämpenemisestä. Lapsilla olikin kokemuksia ja tietoa tulvista.

3. TEEMANA TÄHDET JA PIMEYS

Tähän työskentelyyn lähdettiin istuutumalla isolle tummanharmaalle/mustalle kankaalle kuuntelemaan kirja "En (hirveästi) pelkää pimeää". Kirjan avulla opimme, kuinka ajoittain pelottavakin pimeys tuo esiin tähtien kauneuden.

Jatkoimme keskustelemalla ja tutkimalla tabletilta erilaisia tähtisymboleja (mm. Daavidin tähti, Betlehemin tähti). Tämän jälkeen rakensimme kolmioista kuusisakaraisia tähtiä.

Seuraavaksi sammutimme valot ja otimme esiin pimeässä hohtavia tähtiä ja lauloimme kankaan ympäri liikkuen Tuiki tuiki tähtös laulun, jonka jälkeen laskimme tähdet kankaalle.

Sitten lisäsimme kankaalle myös "planeettoja", joita lapset luettelivatkin paremmin kuin minä. Samalla kävimme keskustelua, siitä kuinka tähtitaivaalla osa valoista on tähtiä ja osa planeettoja.

Lopuksi ihastelimme hetken lattiakuvamme tähtitaivasta, jonka jälkeen peitimme sen valkoisella kankaalla (valolla) ja sytytimme valot.

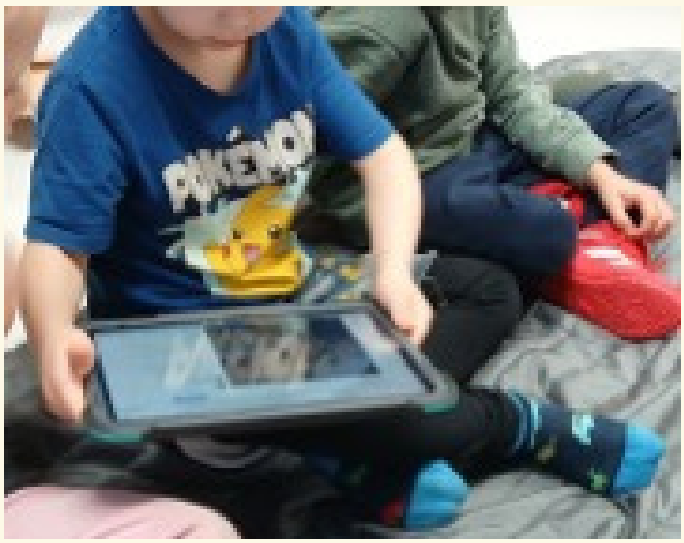

ARJEN TARJOAMAT MAHDOLLISUUDET

Erilaiset katsomuksiin liittyvät kysymykset, huomiot ja aiheet ovat arjessa läsnä lasten kanssa työskennellessä. Seuraavaksi kerron esimerkkejä siitä, kuinka olen tarttunut näihin mahdollisuuksiin. Toivon, että nämä esimerkit auttavat näkemään katsomuskasvatuksen arkisena aiheena.

NIMI RYHMÄN PEHMOLELULLE

Ryhmän pikkukani pehmolelulla ei ollut nimeä. Keskustelimme kastejuhlasta ja uskontokuntaan kuulumattomien nimenantojuhlista. Keskustelu johti ryhmän oman nimenantojuhlan suunnitteluun ja toteutukseen.

- Lapset jakoivat omia kokemuksiaan kaste- ja nimenantojuhlista. Lisäksi toin kuvan ortodoksisesta kastetilaisuudesta, johon osallistuin nuorempana.
- Lapset suunnittelivat nimenantojuhlan, jossa oli jänisaiheisia lauluja, kynttilän sytytys, onnittelupuheita ja tietysti mehua ja keksejä.
- Lapset taiteilivat korun ja kortteja lahjaksi.
- Nimiehdotuksista järjestettiin äänestys.

PUUN MUISTELU

Askarreltu puu tippui moneen kertaan seinältä ja lopulta kasvattaja sanoi "voi puuvanhusta, ei se jaksa enää" eli me emme jaksaneet enää sitä kiinnitellä. Syntyi idea hyvästellä puu ja järjestää muistotilaisuus.

Muistotilaisuudessa

- lapset halusivat pitää puheita ja kiittää puuta: "autoit meitä nukahtamaan", "olit kaunis", "tulee ikävä"
- lasten mielestä tilaisuudessa tuli liikkua ja puhua hiljaa ja rauhallisesti
- sytytimme oikean kynttilän ja haimme viereisestä ryhmästä kukkia
- puuta käytiin silittelemässä ja halaamassa
- keskusteltiin siitä, kuinka puuvanhuksesta on nyt hyötyä ötököille ja uusille puunaluille
- luimme kirjan "Puuvanhus ja pikkukoivu"

Arkisten kohtaamisten oheen tarjolla on myös varhaiskasvatuksen vuosikalenteriin sopiva YK:n uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikko. Vuosittain toistuva teemaviikko on aina helmikuun ensimmäisellä viikolla. Tutustu varhaiskasvattajien viikon toimintaan sivuilla www.yhteisymmärrysviikko.fi sekä sosiaalisessa mediassa!

PALIKKALEIKKI LAAJENEE

Rakennusleikki paalikolilla laajeni lapsen aloitteesta kappelin rakentamiseen. Lapset keskustelivat leikin aikana kuolemaan liittyvistä teemoista ja halusivat esimerkiksi piirtää palikkaan ristin. Keskusteluun vaikutti päiväkotiin saapuessa nähty ruumisauto ja lapset päättivät, että Lego-auto voi olla leikissä ruumisauto.

Lähdimme työstämään lapsia puhututtavaa aihetta:

- Tutustuttiin kirjallisuuteen kuolemasta ja hautajaisista huomioiden eri kulttuureiden hautajaisten järjestäminen.
- Järjestettiin oma muistotilaisuus, johon tuotiin kuvia edesmenneistä rakkaista, myös lemmikeistä.
- Lasten suunnittelemana tilaisuudessa oli tanssia, rauhallista laulua, muistopuheita, kynttilän sytyttämistä (led ja oikea) ja lopuksi pullat ja mehua.
- Oikean kynttilän sytytys oli kokemus, jota osa lapsista ei ollut aiemmin kokenut. Keskusteltiin turvallisesta avotulen käytöstä.
- Lasten tuomat kuvat vietiin myöhemmin talon yhteiselle Dia de los muertos -alttarille.

“Risti pitää olla katolla”

“Pitää olla hauta tai arkku”

“Miks ruumis-auto on musta?”

“Ehkä siksi, että se on surumielinen”

“Muut petshopit on hautajais-vieraat“

“Arkun päälle kukkia”

RUOKAPÖYTÄKESKUSTELU LAAJENEE

Joku voi olla allerginen esim. tomaattille, kalalle tai pähkinälle.

Miksi joku ei syö sianlihaa? Ohjaako Koraani islaminuskoisia näin?

Miksi osa kasvattajista ei ajoittain syö lounaalla? Mikä on paasto?

Joku ei syö nautaa, miksi? Onko se pyhä eläin, joka saa Intiassa vapaana vaeltaa kaduilla?

Joku on vegaani eli ei halua syödä mitään eläinperäistä kuten kananmunaa tai hunajaa.

Joku syö vain halal-lihaa, mitä se on?

"Mä en kyllä syö eläimiä" toteaa lapsi jolla on edessään liharuokaa. Tästä kumpusi hyvä keskustelu ja ajattelemisen aihetta.

Kyselimme vanhempien näkemystä perheen vegaanisuuden taustalla, jotta voimme puhua juuri tämän lapset perheen näkemyksistä.

VINKKEJÄ

JOULUKALENTERI JA RAMADAN KALENTERI

Kalenterin avulla luodaan jännittävää odotuksen taikaa tulevaan juhlakauteen. Kummankin juhlan odottelussa painottuvat toisia kunnioittava, auttava ja epäitsekäs toiminta. Itse juhlien perusta on molemmissa juhlissa eli joulussa ja eid-al-fitrissä melko samankaltainen: kokoonnutaan yhteen, syödään hyvin, annetaan ja saadaan lahjoja. Jokainen perhe juhlii juhlia omalla tavallaan ja katsomuksellisia ja perinne elementtejä yhdistellen.

- Joulukalenteri voi sisältää tietoa ja tehtäviä, kuten piparin leivontaa, kynttilän sytyttämistä, joulusiivouksen, tarinahetken "Mitä kolme tietäjää toivat vastasyntyneelle Jeesukselle lahjaksi" jne.

- Ramadankalenteri voi sisältää tietoa ja tehtäviä, kuten paaston rikkovan kolmen taatelin maistelua, kuu ja tähti askarteluja, kiitollisuuden osoittamista vaikka päiväkodin keittiölle, tutustumista Koraaniin kauniiseen kanteen ja kiehtovan näköiseen tekstiin jne.

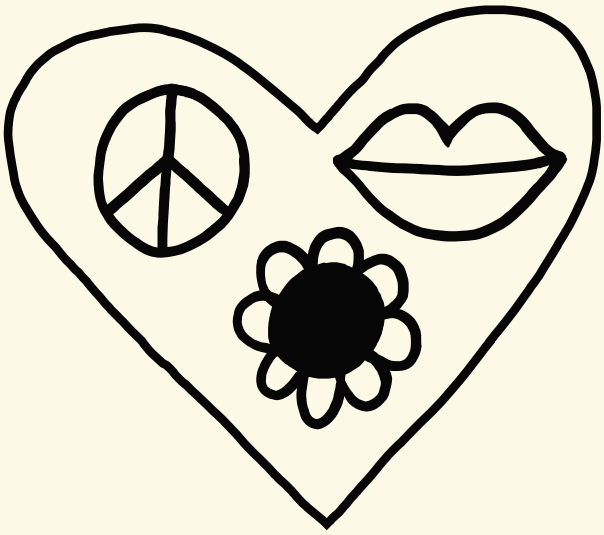

AMULETIT: ONNEA, ROHKEUTTA, VOIMAA JA SUOJELUA

Monissa katsomuksissa uskotaan esineiden ja korujen sisältävän voimia, jotka suojelevat ja tuovat onnea.

- Ystävyyden superrannekkeet antoivat voimia luoda ystävyyssuhteita, kuunnella toista, olla reilu kaveri ja löytää keinot erilaisiin yhteisleikkeihin.
- Savitauluihin lapset saivat painaa ja kaivertaa itselleen arvokkaita ja tärkeitä merkkejä

VENYTTELYSATU

1. Keksi lasten kanssa venytysliikkeet sanoille aurinko, meri ja vuori.
2. Lue satu rauhallisesti ja sanoja aurinko, meri ja vuori painottaen.
3. Muistuta lapsia palamaan heti venytyksen tehtyään perusasentoon, etteivät he jää venytykseen.

Aurinko, meri ja vuori
Tämä tarina kertoo kolmesta, jotka eivät tunteneet toisiaan ja ihmettelivät ja kummmastelivat toistensa erilaisa tapoja elää.

Aurinko oli lämmin ja valoisa persoona, joka kulki päivittäin pitkät portaat rukoilemaan.

Meri oli välillä raivoisa ja välillä tyyni persoona, joka rakasti aaltojen mukana keinuttelua tyyninä ja myrskyisinä päivinä.

Vuori oli vakaa ja viisas persoona, joka vietti miellellään aikaa temppelillä meditoiden ja sisäistä ääntään etsien.

Eräänä päivänä nämä kolme avasivat mielensä ja huomasivat kohtaavansa toisensa päivittäin.
Aurinko nousi vuoren takaa rinteitä valaisten ja laskeutui meren taakse kauniisti ulappaa värjäten.
Meri heijasteli päivisin auringon säteitä ja hioi vuoren kauniita muotoja.
Vuori kohosi meren pohjasta ja loi varjoja auringon valolla leikitellen.

Tämä toistensa avoimin mielin kohtaaminen, jatkuu vielä tänäkin päivänä, kun **aurinko**, **meri** ja **vuori** ovat erottamaton osa toistensa elämää.

KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN KETUT

Keksijäkettu ja taitava kettu jakamaan tietoa ja pohtimaan keksintöjä lasten kanssa kiertottaloudesta, meren siivouslaitteista, tulevaisuuksista

Viisaskettu tuomaan katsomuksellisia kuvia/esineitä yhteiseen pohdintaan ja mukaan arjen leikkeihin

Retkikettu mukaan tutustumaan kohteisiin

Taidekettu mukaan tekemään Holi-värijuhlaa, luomaan Dia de los muertos -alttaria, suunnittelemaan sadonkorjuutanssia

Kokkikettu puhumaan kasvisruokaulusta, vegaanisuudesta, sadonkorjuusta

Tarinakettu kertomaan katsomuksellisia tarinoita (myös teatterin keinoin), varaamaan kirjastosta teeman mukaisia kirjoja

Maksuttomia materiaaleja katsomuskasvatukseen www.katsomusdialogi.fi